

G oznacza grupę.

Teoria: Działanie grupy G na zbiorze X (lewo- i prawostronne). Działanie lewostronne jako homomorfizm $\varphi : G \rightarrow \text{Sym}(X)$. Działanie wierne, tranzytywne. Stabilizator G_x , orbita $O(x) = Gx$. Sprzężenie w grupie, automorfizmy wewnętrzne. $C(X)$, $Z(G)$, $\text{Inn}(G)$. $|O(x)| = [G : G_x]$. Lemat Burnside'a. Grupy permutacji.

1. Załóżmy, że $X \subseteq G$. $C(X) = \{g \in G : g \text{ komutuje z każdym } x \in X\}$. Jest to tzw. centralizator zbioru X . Gdy $X = \{g\}$, piszemy $C(g)$ zamiast $C(\{g\})$. Gdy $X = G$, piszemy $Z(G)$ zamiast $C(X)$, jest to tzw. centrum grupy G . Udowodnić, że
  - (a) $C(X) < G$;
  - (b) $Z(G)$ jest grupą abelową;
  - (c) $Z(G) \triangleleft G$;
  - (d) dla $g \in G$, $|g^G| = [G : C(g)]$;
  - (e) $G/Z(G) \cong \text{Inn}(G)$, gdzie $\text{Inn}(G)$ to grupa automorfizmów wewnętrznych grupy G ;
  - (f) $\text{Inn}(G) \triangleleft \text{Aut}(G)$.
2. Udowodnić, że podgrupa grupy cyklicznej jest cykliczna.
3. Wyznaczyć wszystkie automorfizmy grupy $(\mathbb{Z}_{10}, +_{10})$ (wsk: na co może przejść w automorfizmie generator grupy?). Które z tych automorfizmów są wewnętrzne?
4. Załóżmy, że $f : G \rightarrow H$ jest homomorfizmem grup, $g \in G$, $\text{ord}(g) = n$ oraz $k \in \mathbb{Z}$. Udowodnić, że
  - (a) $\text{ord}(g^k) = \frac{n}{\text{NWD}(n,k)}$
  - (b) $\text{ord}(f(g))$ dzieli $\text{ord}(g)$.
5. Ile różnych typów naszyjników można utworzyć z:
  - (a) 3 czarnych i 3 białych koralików,
  - (b) 4 czarnych, 3 białych i 1 czerwonego koralika?
6. Niech $\sigma \in S_n$ będzie iloczynem cykli rozłącznych $\alpha_1, \dots, \alpha_k$ takich, że α_i jest długości l_i . Udowodnić, że $\text{ord}(\sigma) = \text{NWW}(l_1, \dots, l_k)$
  - (a) w przypadku, gdy $k = 2$,
  - (b) ogólnie.
7. Udowodnić, że permutacje $\sigma, \tau \in S_n$ są sprzężone w grupie $S_n \iff$ ich rozkłady na iloczyny cykli rozłącznych są podobne, tzn. dla każdego k w rozkładach σ i τ jest tyle samo cykli długości k .
8. Czy istnieje działanie grupy $G = (\mathbb{Z}, +_{10})$ na zbiorze 10-elementowym X o n orbitach, gdzie
  - (a) $n = 1$, (b) $n = 2$, (c) $n = 3$, (d) $n = 4$? (wsk: rozważyć działanie G na zbiorze G/H przez lewe przesunięcie)

9. – (a) W grupie permutacji S_7 wyznaczyć rzędy elementów i ich klasy sprzężenia.
(b) Wyznaczyć klasy sprzężenia w grupie D_6 .